

# “Tens un dia per endavant, intenta que sigui productiu per a tu i sigues útil a la vida!”

ALMUDENA MONTAÑO INDIA

Després d'una llarga trajectòria musical i pictòrica, el blanenc Isaac Ulam triomfa ara al cinema amb la seva òpera prima Bronko. Aquest llargmetratge -escrit, dirigit, produït i interpretat per Ulam- ha estat guardonat amb el premi al Millor Llargmetratge Internacional al Rivercity Underground Film Festival (Texas) i amb el Premi del Jurat a l'Arizona Underground Film Festival, dintre més de 9.000 pel·lícules presentades. Al mes de desembre es va desplaçar fins als Estats Units per assistir a l'estrena de la pel·lícula al Film Noir Cinema de Nova York i, des de llavors, ha iniciat una gira per diverses ciutats nord-americanes. Al mes de gener es va projectar als cinemes de Blanes i de Girona.



El guió il·lustrat de Bronko. Foto: Almudena Montaña

**Content amb els reconeixements internacionals?**

Estic més content d'haver-ho fet.

**A Bronko interpreta el paper d'un ésser que detesta el model social i opta per l'autodestrucció. Què és exactament el que odia el protagonista?**

Troba que aquesta societat actua des del capitalisme i deshumanitza els éssers humans; i Bronko vol el retorn a la natura.

**La seva interpretació és impressionant amb escenes molt dures relacionades amb les addiccions. Va ser difícil endin-sar-se en el paper?**

Treballava aproximadament set hores diàries en un soterrani per poder modificar el to de veu i la manera com mira el personatge. Coneixia molt bé el terreny de les addiccions, perquè ho he viscut en primera persona, però precisament no va ser gaire agradable perquè jo ja estic rehabilitat.

**Quins aspectes autobiogràfics trobem a Bronko?**

No és una pel·lícula autobiogràfica, simplement conec aquest món i volia fer una tesi, una espècie d'homenatge a gent que

encara està patint aquests aspectes de l'autodestrucció.

**Com se li va ocórrer el guió?**

El vaig escriure mentre estava en un centre de rehabilitació fa uns anys. Allà vaig trobar persones que buscaven ajuda com jo i vaig entendre que havia de fer una obra que representés aquell patiment on tots, en el fons, havíem arribat allà per curar-nos. Vam curar l'esperit i l'ànima. A vegades s'ha d'arribar a patir per poder valorar les coses. El patiment és inherent a la condició humana degut a la societat actual. No el podem obviar, però sí treballar perquè sigui més lleuger o, fins i tot, perquè desaparegui amb una actitud de consciència elevada.

**Al protagonista, Roman di Martino "Bronko", no li agrada la superficialitat de les altes esferes de l'art. Ho ha viscut en primera persona?**

He viscut moltes coses a les altes i baixes esferes, però el problema és com gestionar totes les emocions, tens el deure i el dret de fer-ho perquè no ho farà ningú per tu. Existeix la falta d'integritat i de dignitat de l'ésser humà, i comença a destruir el que té al voltant,

i anar en contra del més preuat que és l'amor i la vida, és la falta de respecte a un mateix. Quan un arriba aquest col·lapse, potser l'autodestrucció està contemplada com una via d'escapament.

**En la pel·lícula alguns artistes i directors no queden ben parats; però és que els periodistes tampoc... què passa amb els periodistes?**

No passa res, són funcions, un pregunta i un respon. Aquí el mal està quan manipulen l'entrevista i la fan més morbosa per vendre més diaris. Crec que és molt patètic. Un bon periodista escolta l'entrevistat i el deixa expressar-se lliurement, no el condiciona...

**Totalment d'acord. Malgrat la seva autodestrucció, el protagonista ajuda als més febles.**

Això és perquè, encara que no ho sembli, té una fe que el mou i aparca les injustícies. No deixa de ser humà, per això el personatge atrapa, no és un monstre, no se l'ha de jutjar, ell simplement pateix i fa el que pot en el lloc on està posat. Per canviar el món, primer l'has d'entendre. El que està clar és que la passivitat no és la via, ni quedar-se en

un racó plorant si una cosa no t'agrada, ni criticar però no fer res... Tens un dia per endavant, és un dia nou, intenta que sigui productiu per a tu i sigues útil a la vida!

**Va voler fer una crítica del món de les transsexuals?**

No vol ser una crítica a favor sinó una normalització: les transsexuals s'han de prostituir perquè no els donen feina enlloc, en canvi si ets gai no passa res. Hem d'estimar-nos pel que som i no pel que volem que els altres siguin. De molt jove vaig conèixer moltes transsexuals i m'ofèn molt que encara passi això. Diem que som civilitzats, solidaris... però és mentida!

**Ha rodat en escenaris de Blanes, el seu poble, i de les rodalies. Com ha sigut aquest rodatge?**

Va durar 17 dies. Vaig seleccionar espais que tenia propers per poder manifestar aquesta solitud; i a Blanes, per sort o per desgràcia, hi ha molts llocs desolats on podia fer aquesta pel·lícula, no calia anar al Bronx.

**Les actrius i actors secundaris són persones conegudes de Bla-**

**nes. Com ha estat l'experiència?**

Molt satisfactòria per a tot l'equip. Alguns pensaven que no podrien fer-ho, va ser un repte. M'agrada la idea de veure'ls contents, que hagin pogut fer coses que mai a la vida havien fet ni pensaven fer. Són del meu poble... i els han vist a Arizona, Texas i Nova York!

**El fet d'estar escrita i gravada en llengua catalana li ha suposat algun entrebanc a nivell internacional?**

Al contrari, crec que és més un problema temàtic entre Catalunya i Espanya. Internacionalment això no els importa, el que importa és el contingut de l'obra, ja l'entenen subtítulada en anglès.

**Properament està previst que inauguri a la Casa Saladrigas de Blanes una exposició sobre la pel·lícula. Què hi podem trobar?**

El material utilitzat a la pel·lícula per entrar una mica en l'atmosfera: fotos, fotogrames, el guió il·lustrat, els meus apunts, la roba de Bronko i dels personatges...

**Com a artista, ha treballat l'art des de diverses vessants: la pintura, la música, l'escriptura i el cinema. Què li aporta cadascuna d'elles?**

Totes m'aporten el mateix: és un canal d'expressió. En cada una faig servir una tècnica, però totes treuen de dins unes emocions o sentiments.

**En quin projecte es troba submergit ara?**

Estic mesclant un nou disc en anglès que he gravat amb músics blanencs, i preparant concerts per oferir una gira per Catalunya. També escric un guió per una nova pel·lícula. I movent la peli per festivals, i distribuint-la amb la productora arreu del món.

Doncs restem expectants per poder gaudir de tots aquests nous projectes! ■



Amb la música expressa els seus sentiments. Foto: A. Montaña



Ulam ja prepara el guió de la seva segona pel·lícula. Foto: A. M.



Una escena de la pel·lícula. Foto: A. M.